THE PSYCHO-EMOTIONAL AND EDUCATIONAL NEEDS IN PARENT-CHILD RELATIONSHIP IN PRESENT SOCIETY AND THE ROLE OF EDUCATION FOR PARENTS IN ADDRESSING THEM

Viorica-Cristina Cormoş
Lecturer, PhD., "Ştefan cel Mare" University of Suceava

Abstract:The parent-child relationship is complex; it starts to build from the very first days of the child's life and requires many conditions: patience, dedication, understanding, attention, love, communication, etc. It can be observed that nowadays a series of difficulties arise in families with children, based on issues that contribute to the deterioration of the relationship between parent and child, such as: the parent's lake of attention to the child's needs, the parent's misunderstanding of these needs, the parent's failure to provide the necessary attention and time to the child, the lack of family resources, the loading of the child with family tasks, extended work schedule of the parent, the departure of the parent to work abroad, etc. In addition to these factors, it is also observed that the parent feels overcome in relation to his child in certain difficult situations and does not know how to manage them so that there is no repercussion on the child. In this respect, parent education, which aims to develop parent-child relationships by encouraging parents to adopt support behavior and change their non-productive or harmful behavior, brings to attention certain specific programs for parents which generally target on the one hand developing new positive behavior and on the other hand eliminating certain behavior that negatively affects the development of the child.
Therefore, in the proposed paper, I will present an extract from a study conducted in five communities with vulnerable groups from the North-Eastern Region, where the psycho-emotional and educational needs in the parent-child relationship have been analyzed. Furthermore, I will highlight the importance of implementing educational programs for parents through which these needs can be understood and more efficiently addressed.

Keywords: the parent-child relationship, the psycho-emotional needs, the psycho-emotional needs, theprograms, the education for parents

Introducere

Nevoile psiho-emoţionale şi educaţionale în relaţia părinţi-copii se identifică în primul rînd în nevoile copiilor care sunt necesar de înţeles şi respectat de către părinţi. Familia este mediul esenţial care poate influenţa dezvoltarea copilului prin securizare materială, dragoste şi educaţie. Familia este prin definiţie cadrul de satisfacere al nevoilor copiilor. În general, părinţii sunt conştienţi de îndeplinirea nevoilor de bază (hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, igienă etc.), de nevoile educaţionale (grădiniţă, şcoală), de nevoile legate de sănătate copilului (consultaţie la medic, vaccinuri, medicamentaţie în caz de îmbolnăviri etc.). Într-o mai mică măsură părinţii cunosc nevoile psiho-emoţionale ale copilului, ca urmare neîndeplinirea acestora poate periclita dezvoltarea armonioasă a copilului.Nevoile de bază, fiziologice sunt la fel de importante ca şi nevoia de securitate, de dragoste şi apartenenţă, de recunoaştere.

Este evident faptul că o familie în care legăturile dintre membrii ei nu sunt de dragoste şi respect, nu poate constitui un cadru propice de satisfacere a nevoilor umane şi deci de dezvoltare normală. În funcţie de felul în care cei din jur, mai ales părinţii, ştiu să vină în întîmpinarea nevoilor copilului şi să înţeleagă, în satisfacerea acestor nevoi, caracteristicile care ţin de vîrsta acestuia, depinde dezvoltarea optimă a copilului pentru a deveni o fiinţă normală, capabilă de a fi fericită, sau dimpotrivă acesta evoluează la polul opus. Pentru orice

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

persoană (copil, adolescent, tînăr, adult), familia este mediul natural cel mai favorabil pentru formarea, dezvoltarea şi afirmarea lui, asigurînd condiţii de securitate şi protecţie, atît fizică cît şi psihică, în orice perioadă a vieţii.

De cele mai multe ori părinții întîmpină dificultăți în satisfacerea nevoilor copiilor lor, fie din neștiință, fie din cauza altor aspecte cum ar fi programul de muncă, lipsa materială, conflictele familiale, plecarea unui părinte de acasă din diverse motive etc. În astfel de situații este important ca părinții să apeleze la specialiști în domeniu care să-i îndrume în gestionarea și rezolvarea problemelor lor. Mai mult de atît, programele de educație parentală pot veni în sprijinul părinților care ar putea să ajungă să cunoască toate aspectele care pot îmbunătăți relația părinte-copil. Într-un studiu realizat în cinci comunități din Regiunea Nord-Est s-a observant faptul că este necesară implementarea unor astfel de programe. Specialiștii din aceste comunități (asistenți sociali, cadre didactice, cadre medicale, preoți) consideră că implicarea lor nu este suficientă în vederea rezolvării problemelor care apar în familii și în mod special în relațiile dintre părinți și copii, de aceea, orice deschidere către educație parentală este binevenită.

Acoperirea nevoilor psiho-emoționale și educaționale ale copilului și calitatea relației părinți-copii

Calitatea relaţiei părinte-copil şi influenţele acesteia asupra bunăstării pot fi evaluate în diferite variante. Una dintre aceste variante este evaluarea nevoilor psiho-emoționale și educaționale ale copiilor, dar și a dispoziţiilor atribuite de părinţi copiilor lor, abordare relevantă în contextul în care trăsăturile atribuite de părinţi copiilor influenţează formarea imaginii de sine. Atribuirile asociate copiilor depind de scopurile, dispoziţiile şi abilităţile sociale ale părinţilor şi influenţează sistematic comportamentul copiilor.

Părinţii copilului sunt cei responsabili pentru anumite nevoi specifice ale copilului a căror împlinire asigură dezvoltarea lui armonioasă şi constituie un punct de pornire pentru dezvoltarea aptitudinilor şi abilităţilor relaţionate. Nevoile copilului pot fi privite ca motive care pot fi regăsite în comportamentul acestuia şi includ următoarele categorii:

- nevoi esenţiale, legate de supravieţuire (hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, temperatură adecvată în casă, igienă etc.);

- nevoi care ţin de adaptarea la mediul social în care trăieşte copilul (educaţie, şcolarizare)

- nevoi legate de sănătatea fizică şi psihică a copilului (control medical, vaccinuri, îngrijire medicală în caz de îmbolnăvire, sport, alimentaţie sănătoasă, precum şi alternanţa dintre muncă, învăţare şi relaxare, preluarea unor responsabilităţi adecvate vîrstei etc.);

- nevoi emoţionale. (Nevoile emoţionale sunt nenumărate. Ele sunt de asemenea specifice fiecărui copil. Împlinirea acestor nevoi are loc diferenţiat, în funcţie de caracteristicile fiecărui copil în parte). (Botiş-Matanie, A., Axente, A., 2009, p. 46)

Referindu-ne în special la nevoile psiho-emoționale, acestea sunt extrem de important de îndeplinit de către părinți, fiind definitorii în dezvoltarea armonioasă a copilului:

- *nevoia de dragoste* - copiii au nevoie să fie iubiți așa cum sunt, necondiționat și permanent;
- *nevoia de onestitate* - copiii au nevoie de a cunoaşte oamenii şi de a avea încredere în ei. Minciuna îi poate periclita o dezvoltarea emoțională armonioasă, părintele fiind cel mai in măsură să poată să îl ajute pe copil să fie onest prin exemplul propriu.
- *nevoia de respect* – ”copilul trebuie tratat ca o persoană valoroasă. Trebuie lăsat să facă alegeri. Are nevoie de explicaţii pentru unele decizii care sunt luate împreună cu adultul. Impunerea lor fără a înţelege importanţa lor îl privează pe copil de posibilitatea de a învăţa să ia singur decizii.” (Ibidem, p. 47)

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

- *nevoia de înţelegere* - copilul are nevoie să fie înţeles. Ascultarea activă facilitează înţelegerea situaţiilor din perspectiva lui. Regulile impuse şi libertatea ofeită copilului trebuie să fie în echilibru.
- *nevoia de acceptare* – ”chiar şi atunci cînd comportamentul copiilor este greu de tolerat, ei trebuie să se simtă acceptaţi ca persoane. Copilul nu trebuie respins datorită comportamentului său inadecvat. Astfel, părintele îi va transmite copilului mesajul că nu el este în neregulă, ci comportamentul său.” (Ibidem)
- *nevoia de răbdare din partea părintelui* - copiii au nevoie uneori de explicaţii şi de exerciţii repetate pentru a-şi însuşi comportamente şi atitudini positive.
- *nevoia de flexibilitate* - atitudinea faţă de copil trebuie să se schimbe în ceea ce priveşte regulile, limitele sau consecinţele care ajută la ajustarea ritmului de dezvoltare al copilului şi la receptivitatea acestuia.
- *nevoia de corectitudine în aplicarea regulilor* - copiii trebuie să cunoască regulile, iar aplicarea lor să fie constantă şi corectă.
- *nevoia de constanţă* - comportamentul adultului trebuie să fie constant în timp şi în diferite situaţii.
- *nevoia de timp petrecut cu părintele* - copilul are nevoie de atenţia şi compania părinţilor pentru a învăţa, a fi ascultat, pentru a se juca, a citi, a comunica etc. Părintele este cel care trebuie să își stabilească ca obiectiv principal petrecea timpului în mod constructiv împreună cu copilul său. În tot acest timp este indicat ca părintele să identifice nevoile care generează comportamentul nedorit al copilului, şi să caute modalităţi adecvate prin intermediul cărora să fie împlinite acele nevoi şi să elimine comportamentul inadecvat.

Pentru a îndeplini nevoile copilului în vederea creşterii şi dezvoltarii acestuia este important să fie înţeles termenul de îngrijire şi aplicat pe măsură. ”Îngrijirea reprezintă totalitatea acţiunilor întreprinse de părinţi, bunici sau comunitate, în vederea asigurării sănătăţii, nutriţiei, dezvoltării psiho-sociale şi cognitive a copilului. Îngrijirea copilului presupune un răspuns adecvat pentru nevoile sale fundamentale: protecţie, alimentaţie, asistenţă medicală, dragoste şi afecţiune, interacţiune şi stimulare, securitate.” (Boca, C. (coord.), et all., 2009, p.7)

Cunoaşterea creşterii şi dezvoltării copilului de către părinţi este absolut necesară pentru înţelegerea atît a fiziologiei, cît şi a patologiei vîrstei, cele două fiind complementare. Creşterea se referă la schimbările specifice de ordin fizic, în funcţie de vîrstă. ”Dezvoltarea este definită ca sporirea în complexitate sau modificarea de la forme simple la forme mai complexe şi mai detaliate. Este un proces ordonat continuu în care copilul dobîndeşte cunoştinţe, achiziţionează deprinderi, are comportamente adecvate, adaptabile, se autodefineşte în raport cu sine şi cu ceilalţi.” (Ibidem, p.7)

Noţiunea de etapă de dezvoltare defineşte totalitatea trăsăturilor specifice unei anumite etape de viaţă comune pentru copiii de aceeaşi vîrstă. Dezvoltarea copilului este un proces individual ce ţine de unicitatea copilului, deşi etapele de dezvoltare sunt atribuite copilului în mod general. În evoluţia lor, pe măsură ce cresc şi se dezvoltă, copiii cunosc lumea prin simţurile şi corpul lor, au nevoie de explorări repetate ale mediului ambiant şi de timp pentru integrarea informaţiilor. Recunoaşterea nevoilor, competenţelor, abilităţilor şi comportamentelor sale de către cei care fac parte în mod constant din mediul său de dezvoltare: părinţi, bunici, sisteme colective de educaţie, societate, demonstrează respectul pe care îl au faţă de copil lor.

”Trecerea de la o etapă de dezvoltare la alta implică atît acumulări cantitative, cît şi salturi calitative, acestea aflîndu-se într-o condiţionare reciprocă. Dezvoltarea are caracter ascendent, asemănător unei spirale, cu stagnări şi reveniri aparente, fiind un proces integral.

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

Toate dimensiunile dezvoltării sunt interdependente, se află într-o strînsă determinare şi relaţionare, se influenţează reciproc şi se dezvoltă simultan." (Ibidem, p.8)

Dezvoltarea copilului este un proces continuu şi fără sfîrşit. Acest lucru se întîmplă deoarece îi oferim mereu informaţii noi şi îl învăţăm să-şi dezvolte noi abilităţi. Toate se bazează pe achiziţiile anterioare şi formează premisa pentru achiziţiile ulterioare. Pentru a ghida copiii într-un mod eficient, avem nevoie să deţinem "aşteptări realiste în ceea ce priveşte potenţialul copiilor noştri, să înţelegem că este posibil ca ei să nu aibă experienţele sau informaţia de care au nevoie pentru a reuşi, să reflectăm asupra ceea ce noi am putea face diferit pentru a-i ajuta să înveţe şi să recunoaştem că perspectivele lor pot fi diferite de ale noastre." (Organizaţia Salvaţi Copiii, 2012, p. 34)

Este foarte important ca părintele să aibă viziunea că copil său va fi la un anumit moment adult și părinte la rîndul său, ca urmare, raportul părinte-copil, care implică îndeplinirea nevoilor în vederea unei dezvoltări armonioase, să fie unul constructiv și cu obiective pe termen lung. În acest caz modelul familial este un punct de pornire în educarea copiilor ca viitori părinți. Primul reper important în educația copiilor ca viitori părinți este însăși familia în care copilul se naște si se dezvoltă. Prin modelul oferit de generațiile adulte, copilul intra în contact direct cu valorile, normele, comportamentele specifice vieții de familie. Viața de familie a copilului marchează în mod cert pe cea a viitorului adult, cînd el va fi părinte. Experiența personală în propria familie trebuie utilizată ca punct de pornire în orice demers al școlii sau altor instituții care derulează programe de educație parentală. Odată cu experiențele de viață individuale, cu istoricul si cu experiențele particulare fiecărei familii se cristalizează propriul mod de a percepe viața de familie, rolul și rostul fiecărui membru din familie, inclusiv al copiilor, dar și atribuțiile specifice. Părinții au ca principală îndatorire în opinia copiilor oferirea unei educații de bună calitate.

Programe de educație parentală și rolul lor în consolidarea relației părinți-copii

Pentru susținerea părinților aflați în situații de dificultate în relația cu copiii lor, dar si pentru prevenirea acestor situații, există mai multe tipuri de intervenție socio-educative care sunt considerate forme de sprijin pentru părinți. Acestea au la bază conceptul de educație parentală și se concretizează în programe de educație parentală, care își propun, în general, să dezvolte la părinţi comportamente noi, pozitive, pe de o parte şi să elimine o serie de comportamente care afectează nefavorabil dezvoltarea copilului, pede altăparte.Scopuleducaţieiparentaleestede a "dezvolta relaţiile dintrepărinţişi copiiprin încurajareacomportamentelor de sprijin ale părinţilorşimodificareacomportamentelornon-productivesauvătămătoare."(Small,1990 apud Cojocaru, Ş, Cojocaru, D., 2011, p.24).

B.D. Goodson si R.D.Hess (apud Ionescu, M., Negreanu E., 2006, p.134) au propus trei tipuri de programe pentru a interveni în educația parentală:

- Programele de informare a părinților;
- Programele de susținere a părinților, centrate pe grupuri de discuții;
- Programele de formare a părinților.

Prin *programle de informare* se transmit părinților informații relevante privind educația și dezvoltarea copilului, sănătatea, îngrijirea copiilor, modalități de petrecere a timpului liber, orientarea școlară si profesională, cunoașterea copilului etc. *Programele de susținere* se referă în general la acțiunile de orientare și consiliere pentru părinți. De aceste servicii beneficiază părinții care se află în situații de criză sau au depășit-o de scurt timp, dar și pentru părinți ai caror copii se afla în cicluri școlare terminale. *Programele de formare* a părinților vizează educația părinților, dezvoltarea atitudinilor și practicilor parentale, a responsabilității parentale, însușirea unor tehnici de cunoaștere și autocunoaștere, comunicare, soluționare de conflicte, managementul timpului și al resurselor, luarea deciziilor etc.

Se observă că în țara noastră școala rămîne principalul susținător al acestor programe. De altfel sunt organizații nonguvernamentale care dezvoltă programe specializate, orientate pe

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

o anumită tematică sau grup ţină şi programe de formare care sunt insuficient susţinute financiar pentru o extindere care sa acopere nevoia de formare a părinților pe scală largă. Ele sunt parte din programe mai ample care vizează, la fel ca si programele de informare, diferite categorii de părinți, cum ar fi populația preșcolară, părinții copiilor cu nevoi speciale etc.

Programele educative pentru părinți au impact asupra întregii comunități educaționale, formată din copii, părinți și cadre didactice. Ele urmăresc eficientizarea procesului educativ prin ameliorarea interrelaționării și comunicării dintre:

- părinți și copii (relațiile cu diferiți membri ai familiei);
- părinți și cadre didactice (relațiile familiei cu școala);
- părinți și alți membrii ai comunității (relațiile dintre mai multe familii, dintre familii si diferite instituții cu atribuții în domeniul educației, îngrijirii și protecției copilului). (Ibidem, p.134)

Cei mai mulţi dintre părinţi au puţine cunoştinţe despre nevoile copiilor şi dezvoltarea acestora, ca urmare mulți dintre părinți acționează în acord cu instinctele şi intuiţia lor sau cu experiențele din copilărie. Programele de educație parentală vin în sprijinul părinților și îi îndrumă cum ar putea să construiască o relație sănătoasă cu copiii lor şi să îi înveţe tot ce aceştia au nevoie, fără să folosească pedepse fizice sau de altă natură care îi pot afecta fizic şi emoțional. Astfel de programe aduc în atenție patru principii în toate interacţiunile cu copiii, nu doar în situaţiile provocatoare, acestea fiind cărămizile care stau la baza unei relaţii sănătoase părinte-copil şi a unei educaţii pozitive:

- Indentificarea obiectivelor parentale pe termen lung.
- Oferirea de căldură şi structură/organizare în toate interacţiunile cu copilul.
- Înţelegerea gîndurilor şi sentimentelor copilului în diferite situaţii.
- Căutarea unei soluţii pentru rezolvarea problemei, mai degrabă decît abordarea punitivă a conflictului. (Organizaţia Salvaţi Copiii, 2012, p. 23)

Copilul în sine are o sensibilitatea aparte, el se dezvoltă bucurîndu-se de afecţiunea şi iubirea părintelui. Copiii pot deveni iritaţi, revoltaţi, anxioşi sau depresivi dacă nu se simt respectaţi, înţeleşi, iubiţi şi protejaţi de către părinții lor. Odată ce simt iubire, afecțiune, protecție, siguranță, ei se dezvoltă armonios, motivați de alte experiențe de viață. Acest lucru înseamnă căldură, ceea ce presupune protecţie fizică şi emoţională. Într-o atmosferă plină de căldură, ”copiii se simt protejaţi, chiar şi atunci cînd greşesc. Ei au încredere în părinţii lor, fapt care ajută la creşterea stimei lor de sine şi a motivaţiei de a încerca. De asemenea, ei învaţă importanţa empatiei şi a respectării emoţiilor celor din jur.” (Ibidem, p. 26)

Părinţii pot oferi căldură copiilor lor dacă: ”le arată că sunt iubiţi, chiar şi cînd fac ceva greşit; îi alină cînd le este teamă sau cînd se simt răniţi; îi ascultă; privesc situaţia prin ochii copiilor; se joacă şi rîd cu ei; îi sprijină cînd trebuie să facă faţă provocărilor; îi încurajează cînd au ceva dificil de realizat; le spun că au încredere în ei; le evidenţiază eforturile şi succesele; le arată că au încredere în ei; se distrează împreună cu ei şi îi îmbrăţisează; le citesc poveşti; le spun copiilor că îi iubesc.” (Ibidem, p. 26)

Căldura este absolut necesară pentru a construi o relaţie părinte-copil puternică şi sănătoasă. Ea trebuie să existe tot timpul şi trebuie însoţită de structură. Prin programele de educație parentală, părinții sunt învățați cum să fie un model bun pentru copiii lor, cum să se facă înțeleși, cum să traseze anumite reguli, cum să disciplineze sau să recompenseze etc. Ceea ce se transmite prin astfel de programe este faptul că copiii învaţă cel mai bine cînd au informaţia, cînd sunt ajutaţi să găsească cele mai potrivite metode pentru a-şi atinge scopurile şi cînd înţeleg motivele pentru care sunt stabilite reguli şi limite. Asta înseamnă că formează o structură ce presupune informaţie şi comunicare clară şi respectuoasă în raport cu proprii copii. ”Structura nu este coerciţie, control sau pedeapsă. Structura oferă copiilor instrumentele de care au nevoie pentru a reuşi atunci cînd tu nu eşti lîngă ei.” (Organizaţia Salvaţi Copiii, 2012, p. 27)

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

Părinţii pot oferi o structură copiilor lor respectînd anumite aspecte: să fie un model pozitiv pentru copii, ghidîndu-i în acelaşi timp; să le explice motivele pentru stabilirea regulilor şi să fie implicaţi copiii în stabilirea regulilor; să le explice propriul punct de vedere şi să le asculte punctul de vedere; să-i ajute pe copii să găsească mijloace prin care să îşi repare greşelile şi să învețe din greşelile lor; să-i învețe despre efectele acţiunilor lor asupra celorlalte persoane comunicînd cît mai mult cu ei; să fie oneşti şi flexibili; să-şi controleze furia şi să evite evite amenințările; să pregătească copiii pentru situaţiile dificile; să le spună ce se aşteaptă de la ei şi cum pot face faţă în anumite situații; să le ofere copiilor informaţia de care au nevoie pentru a lua decizii bune; să evite ameninţările etc.

Construirea unei relaţii sănătoase părinte-copil presupune o combinaţie de căldură şi structură pe tot parcursul dezvoltării copilului, de la naştere pînă la maturitate. Pentru realizarea acestei combinaţii este nevoie de un mod de gîndire concentrat pe obiectivele pe termen lung, pe oferirea unui climat cald de învăţare şi pe informaţia de care este nevoie pentru a atinge acele obiective pe tot parcursul dezvoltării copilului.

Pemăsură ce părinţii participă la programe de educaţie parentală devinmaicapabilisă ofereoîngrijiremaiatentă a copiilor. Nu-i suficient ca părinții să fie doar informaţi şieisăînţeleagă mesajeletransmiseîndiferitecampaniideinformarepentru a schimba comportamentele. ”Producereaunorschimbărilanivelul comportamentelorpresupuneînţelegereacomplexăaculturii,factorilorpersonali şi sociali,asigurareaunor contextedeinteracţiuneşicontrolsocial capabile să motiveze şi să susţină schimbarea.” (Cojocaru, Ş, Cojocaru, D., 2011, p.24)

Extras din studiul ”Rolul educației parentale în acoperirea nevoile psiho-emoționale și educaționale în relația părinți-copii.”

Studiul a fost realizat în Regiunea Nord-Est, mai precis în cinci comunități cu grupuri vulnerabile din Județul Suceava și Botoșani. În vederea realizării studiului a fost folosită metoda interviului, iar ca tip de interviu, cel semistructurat. Prin acest tip de interviu s-au abordat teme şi ipoteze stabilite înaintea iniţierii cercetării, iar succesiunea întrebărilor a fost aleatorie. Instrumentul de cercetare folosit a fost ghidul de interviu.

Prezenta metodă a fost aplicată specialiştilor care îşi derulează activitatea în aceste localități și care interactionează permanent cu familiile/părinții copiilor. Acești specialiști sunt din domeniul protectiei copilui, din domeniul educației, respectiv a medicinii: 5 asistenți sociali, 4 cadre didactice, 2 psihologi, 2 medici, 2 asistenți comunitari (10 specialiști, 2 specialiști din fiecare comunitate).

Scopul acestui studiu a fost evidențierea importanței implementării unor programe de educație parentală prin intermediul cărora pot fi înțelese și acoperite nevoile psiho-emoționale și educaționale în relația părinți-copii.

Analiza interviului[1]:

În vederea analizei interviului s-a stabilit o grilă de analiză cu o tematică generală din care s-a desprinde tematica secundară. Dintre acestea am selectat următoarele: (1) Problemele cu care se confruntă părinții din comunitate în relația cu copiii; (2) Necesitatea ca părinții să fie informați și educați pentru a gestiona mai bine relația cu copiii lor; (3) Dificultățile apărute din cauza lipsei unui program de educație parentală; (4) Implicarea școlii și a instituțiilor locale în realizarea unor programe de educație parentală.

1. Problemele cu care se confruntă părinții din comunitate în relația cu copii lor;

Problemele identificate în comunitățile vizate în general sunt: lipsa educației părinților, lipsa educației copilului, consum de alcool al părinților, violența în familie, diferite tipuri de abuz, abandon familial, abandon școlar, absenteism școlar, comunicarea deficitară cu

[1]În cadrul acestui articol au fost selectate din studiul amplu aspectele tematice semnificative conform cu scopul propus în articol.

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

copiii, disciplinarea prin pedepse fizice, modele parentale cu impact negativ etc. Toate acestea au fost evidențiate de specialiștii din comunitate care interacționează cu părinții, dar și cu copiii.

”În general, cu probleme de educare, cu probleme de impunere a unor reguli, cu probleme de disciplinare pozitivă. Majoritatea merg pe modelul disciplinării bazat pe aplicarea unor pedepse pe care la rîndul lor le-au primit în copilărie, tendința de a pune etichete în situația în care copiii nu se conformează unor reguli (”copilul meu este rău”, ”copilul meu este neascultător”). La clasele I-IV, lucrez mai mult cu copilașii care au hiperactivitate și deficitate emoțională, mai mult băieții. Referitor la clasele I-IV, fetițe în special, cele cu care lucrez eu, grupul de lucru ar fi fetițe cu tulburări emoționale, mai degrabă anxietatea, absenteismul școlar. Iar la V-VIII, mai mult pe partea de prevenire a consumului de substanțe, educație sexuală. Clasele a VIII-a sunt înscrise în programul de consiliere și orientare în carieră.” (G.D., 35, cadru didactic)

”De multe ori cînd vorbesc cu părinții, părinții spun că ,,copilul meu nu mă ascultă” , cînd vorbesc cu copiii, copiii îmi spun ,,mami nu are timp de mine” și atunci cred că este o barieră în comunicarea părinte-copil, dar și neclijare din partea părintelui” (R.G., 45 ani, cadru didactic)

2. Necesitatea ca părinții să fie informați și educați pentru a gestiona mai bine relația cu copiii;

Specialiștii din cele cinci localități susțin că părinții solicită informații care să-i ajute în relația cu copii lor. Mulți dintre ei realizează că unele situații îi depășesc și conștientizează faptul că e important să ia legătura cu un specialist care îl poate îndruma. Pe lîngă copiii cu situații deosebite, au existat și părinți care au urmat servicii de consiliere individuală.

”În ultima vreme am încercat pe lîngă consilierea individuală a elevilor, să desfășor activități de consiliere și cu părinții pe care să-i învăț cum să lucreze acasă cu copiii. Eficiența programelor a crescut prin implicarea părinților. Am ajuns să văd și rezultate acolo unde părinții au avut disponibilitatea de timp și dorința de a se implica.” (S.P., 38 ani, psiholog/consilier școlar)

”Eu consider că ar fi necesar să fie conștientizați că este necesar să acorde mai mult timp pentru copiii lor, să le înțeleagă nevoile și să se implice cît mai mult pentru creșterea și educația lor. De altfel, e necesar să fie ajutați cu conținuturi pentru a putea să descopere cauza problemelor care le întampină în relația cu copiii.” (P.S. 42 ani, asistent social)

3. Dificultățile apărute din cauza lipsei unui program de educație parentală;

Specialiștii susțin că apar din ce în ce mai multe dificultăți în familiile unde părinții nu știu cum să gestioneze dezechilibrele care apar. Aceste aspecte sunt evidențiate în special în familiile cu probleme: familii monoparentale, familii în care există conflicte intrafamiliale, consum de alcool, violență în familie, familii în care părinții sunt separati sau divorțați, familii in care un părinte este plecat în străinătate etc. Cu atît mai mult aceste probleme se amplifică atunci cînd părinții nu apelează la specialiști sau nu găsesc răspunsurile potrivite în asemenea situații. Astfel, este evidențiată necesitatea implementării unor programe de educație parentală care pot veni în sprijinul părinților aflați în situații de criză. În lipsa a unor asemenea programe, specialiștii din comunitate nu au cum să acopere nevoia părinților din comunitate, ca urmare problemele pot să se amplifice, iar soluțiile să fie mult mai greu de identificat.

”Este necesar să existe programe de educație parentală care să se implementeze periodic în comunități. Sunt situații de dificultate pe care părinții nu știu să le gestioneze, astfel încît acestea se amplifică. Noi, cei care răspundem de rezolvarea problemelor comunitare și cele din școală nu avem cum să ne implicăm mai mult decît avem posibilitatea și poate nici nu le știm pe toate, iar nevoia de îndrumare și consiliere a părinților este mare.” (T.F., 52 ani, asistent social)

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)

4. Implicarea şcolii şi a instituţiilor locale în realizarea unor programe de educaţie parentală.

Specialiştii din comunităţi au fost deschişi la propunearea demarării unor programe de educaţie parentală. Dorinţa acestora este să existe ONG-uri sau alte instituţii abilitate care vin cu astfel de initiative periodice, iar intituţiile locale şi şcolile din comunităţi sunt deschise spre colaborare. De altfel, o parte din şcolile şi instituţiile locale din aceste comunităţi demarează programe similare, dar sporadic sau pe anumite grupe de vîrstă a copiilor, ceea ce nu poate acoperi întreaga populaţie ţintă.

În realizarea acestui studiu s-a observant nevoia de implementare a unor programe de educaţie parentală în cele cinci localităţi din Regiunea Nord-Est, respectiv deschiderea şi dorinţa de implicare a specialiştilor care îşi desfăşoară activitatea în aceste comunităţi. În asemenea situaţii, demararea unor astfel de programe poate avea un impact pozitiv, cu soluţionarea în mare măsură a problemelor care apar în relaţia părinţi-copii.

În concluzie, nevoile psiho-emoţionale şi educaţionale în relaţia părinţi-copii pot fi identificate, înţelese şi gestionate prin programe de educaţie parentală. Participînd periodic la astfel de programe, părinţii pot să înţeleagă cît de important este să se implice activ în viaţa copiilor lor, să acorde timp, să-i asculte, să-i înţeleagă, să stabilească reguli care să fie respectate atît de părinţi, cît şi de copii, să găsească soluţii la orice problemă care poate apărea în familie astfel încît să nu fie periclitată relaţia părinte-copil, să-i îngrijească şi să le ofere ”căldura” de care au nevoie. E de înţeles că de cele mai multe ori părinţii nu ştiu şi fac greşeli mari cum ar fi pedeapsa prin bătaie, etichetări şi acuzaţii, abuz emoţional, neglijare, exploatare prin muncă etc. Însă, odată ce au posibilitatea să frecventeze astfel de programe, pe de o parte sunt informaţi cu privire la aspectele pe care nu le cunosc, iar pe de altă parte sunt învăţaţi să-şi gestioneze situaţiile de dificultate, astfel încît să nu fie periclitată relaţia părinte-copil.

BIBLIOGRAPHY

1. Boca, Cristiana (coord.), Bucinschi, Mihaela, Popescu, Cristina, Stativă, Ecaterina, *Să construim împreună cei 7 ani… de-acasă*, Editura Educaţia 2000+, Bucureşti, 2009
2. **Botiş Matanie**, **Adina, Axente Anca, Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești**, E*ditura* **ASCR**, Cluj-Napoca, 2009
3. Bunescu, Gheorghe (coord.), *Educatia parintilor. Strategii si Programe*, Editura Lumina, Chisinau, 1995
4. Cojocaru Ştefan, Cojocaru Daniela, *Educaţia parentală în România*, Editura AlphaMDN, Buzău, 2011
5. Ionescu, Mihaela, Negreanu Elisabeta, *Educaţia în familie. Repere şi practici actuale*, Editura Cartea Universitară, Bucureşti, 2006
6. Mihailescu, Ion, *Rolul familiei în dezvoltarea copilului*, Editura Cartea Universitară, Bucuresti, 2004
7. *Ghid pentru dezvoltarea relaţiilor sănătoase între părinţi şi copii : o abordare pozitivă, bazată pe respectarea drepturilor copiilor*, Organizaţia Salvaţi Copiii, Edituara Speed Promotion, Bucureşti, 2012
8. https://psihologie-blagacj.wikispaces.com/file/view/Stiluri+parentale.pdf

BDD-A27927 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:10:33 UTC)